

**ความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ
ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี**
**The Social Welfare Service Needs of the Elderly in the
Khlung Sok Subdistrict Administrative Organization,
Phanom District, Surat Thani Province**

อภिरักษ์ นกขุ้ม¹, อมร หวังอัครางกูร² และ วาสนา จาตุรัตน์³
Apirak Nokkhum¹, Amorn Wangukkarangkul² and Wasana Jaturat³

Received: 11 December 2024; Revised: 14 March 2025; Accepted: 15 March 2025

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการให้บริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี 2) ความต้องการของผู้สูงอายุที่มีต่อสวัสดิการสังคม และ 3) แนวทางการจัดสวัสดิการที่ตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุ โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 24 คน ได้แก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมและสวัสดิการรวม 4 คน และตัวแทนผู้สูงอายุ 20 คน ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จากนั้นทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาแบบพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์การบริหารส่วนตำบลคลองศกมีการให้บริการด้านสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการแพทย์และสาธารณสุข ได้สนับสนุนจัดสรรงบประมาณในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ รวมไปถึงการให้บริการจากเจ้าหน้าที่ถึงบ้าน ด้านการศึกษาจัดให้ผู้สูงอายุได้เรียนรู้ทำกิจกรรมร่วมกันโดยผ่านโรงเรียนผู้สูงอายุ และจัดให้มีการทัศนศึกษาศึกษานอกพื้นที่ด้านการประกอบอาชีพ มีการฝึกทักษะด้านการประกอบอาชีพ โดยหน่วยงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในพื้นที่ เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถนำมาประกอบเป็นอาชีพมีรายได้เสริมด้านเบี้ยยังชีพ ได้จัดสรรงบประมาณที่ได้รับจากภาครัฐ และดำเนินการจ่ายแก่ผู้สูงอายุ 2) ความต้องการของผู้สูงอายุที่มีต่อสวัสดิการสังคมต้องการให้มีเจ้าหน้าที่เข้ามาดูแลและคอยให้คำปรึกษาที่บ้านต้องการให้ผู้เชี่ยวชาญเข้ามาให้ความรู้ผ่านโรงเรียนผู้สูงอายุ แนะนำในการทำเกษตรประกอบอาชีพสร้างรายได้เสริมและต้องการให้เพิ่มเบี้ยยังชีพ และ 3) แนวทางการจัด

^{1 2 3} หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี; Master of Political Science Program Department of Politics and Governance Graduate School Surat Thani Rajabhat University
Corresponding Author, E-mail: 66052541021@student.sru.ac.th

สวัสดิการสังคมตามความต้องการของผู้สูงอายุ มีการดำเนินการสำรวจเพื่อแจ้งสิทธิในการรับเบี้ยยังชีพและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมที่จะจัดขึ้น จัดให้มีรถรับ-ส่ง ในการเดินทางไปรับบริการต่าง ๆ รวมไปถึงสร้างภาคีเครือข่ายในการให้บริการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ และการให้คำแนะนำในการดูแลสุขภาพเกี่ยวกับอาหารและโภชนาการสำหรับผู้สูงอายุ

คำสำคัญ: ความต้องการสวัสดิการด้านสังคม; ผู้สูงอายุ; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This research aims to: 1) examine the provision of social welfare services for the elderly in the jurisdiction of the Khlong Sok Subdistrict Administrative Organization, Phanom District, Surat Thani Province; 2) explore the needs of the elderly regarding social welfare; and 3) propose guidelines for welfare arrangements that effectively address these needs. A qualitative research approach was employed, with data collected through in-depth interviews from 24 key informants, including four administrators and officials from the Subdistrict Administrative Organization, social development and welfare officers, and 20 elderly representatives aged 60 years and above. The collected data were analyzed and synthesized using descriptive content analysis.

The findings revealed that: 1) The Khlong Sok Subdistrict Administrative Organization provides social welfare services for the elderly in four main areas: healthcare and public health, which includes budget allocation for elderly healthcare and home-visit services by healthcare personnel; education, which includes learning activities through elderly schools and study tours; employment, which involves vocational training by local non-formal and informal education institutions to equip the elderly with skills for supplementary income generation; and financial support, which involves allocating and disbursing state-funded allowances to elderly beneficiaries. 2) The elderly's needs for social welfare services include having officials visit their homes to provide care and consultation, having experts conduct educational sessions at elderly schools, receiving agricultural training for income-generating activities, and increasing financial allowances. 3) The proposed guidelines for social welfare provision based on the needs of the elderly include conducting surveys to inform elderly individuals of their eligibility for financial allowances, promoting awareness of available activities and services, providing transportation services for access to welfare programs, establishing service networks for elderly

welfare provision, and offering health and nutrition guidance tailored to the elderly population.

Keywords: Social Welfare Need; Elderly; Local Administrative Organization

บทนำ

ปัจจุบันประเทศทั่วโลกต่างก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ สำหรับประเทศไทยจะต้องเตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น การที่จำนวนประชากรผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วจากการที่ดูแลสุขภาพที่ดี แต่การมีชีวิตที่ยืนยาวก็ไม่สามารถเป็นเครื่องชี้วัดความสุขหรือคุณภาพชีวิตที่ดีได้ ปัญหาเหล่านี้ทำให้เห็นถึงความไม่พร้อมในการใช้ชีวิตของประชากรผู้สูงอายุ การช่วยเหลือและสนับสนุนจากภาครัฐก็ยังไม่ค่อยสอดคล้องกับการดูแลผู้สูงอายุเท่าที่ควร การเพิ่มขึ้นจากประชากรของผู้สูงอายุการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะเตรียมความพร้อมด้านการบริการทางสังคมและการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุมีบทบาทและมีความสำคัญต่อสังคมตั้งแต่สังคมเล็ก ๆ จนไปถึงสังคมใหญ่ ระดับประเทศและระดับโลก การดำรงชีวิตในฐานะที่เป็นผู้สูงอายุ ผู้ที่มีประสบการณ์ โดยเฉพาะเมื่อได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมในด้านต่าง ๆ ทำให้ผู้สูงอายุมีศักยภาพและสามารถที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุขรวมถึงเป็นปูชนียบุคคลที่มีคุณค่ามากยิ่งขึ้น (ชูศักดิ์ ตันวงศ์เลิศ, 2557)

การกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการให้โอกาสประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณที่ท้องถิ่นได้รับและการจัดการงบประมาณสู่ท้องถิ่น ที่ผ่านมามีความต้องการของท้องถิ่นมีมากกว่างบประมาณที่ได้รับจัดสรร ซึ่งยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น แนวทางการถ่ายโอนภารกิจของรัฐให้แก่ท้องถิ่นได้กำหนดความหมายและหลักการที่จะถ่ายโอนประกอบด้วยหลักการทั่วไป 18 ข้อ รวมทั้งการกำหนดภารกิจที่จะต้องถ่ายโอน ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐาน งานส่งเสริมคุณภาพชีวิต การจัดระเบียบสังคมในชุมชน และการรักษาความสงบเรียบร้อย การวางแผนการส่งเสริมการลงทุน การท่องเที่ยว การบริหารจัดการ และการอนุรักษ์ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม จารีตประเพณี (สมพล นະวะกะ, 2555) นอกจากนั้น รัฐจึงได้ให้ความสำคัญได้มีการตรากฎหมายให้้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ในท้องถิ่นของตนเอง และกำหนดให้การสังคมสงเคราะห์สำหรับผู้สูงอายุ และจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น อีกทั้ง รัฐธรรมนูญได้บัญญัติสิทธิของประชาชนไว้ว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกิน 60 ปีบริบูรณ์ มีสิทธิได้รับสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวก และช่วยเหลือ (นันทนา อยู่สบาย, 2557) สวัสดิการสังคม เป็นการบริการพื้นฐานที่มุ่งให้ความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ แก่บุคคลในสังคม ได้แก่ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านนันทนาการ กิจกรรมชุมชน ด้านความมั่นคงของรายได้ ด้านที่พักอาศัย และด้านความปลอดภัยในชีวิต โดยให้การช่วยเหลือในรูปแบบของสิ่งของ เงิน การดูแล และการให้บริการ ซึ่งภาครัฐจะต้องร่วมมือกับ

ภาคเอกชนและภาคสังคมในการกำหนดแนวทางการจัดสวัสดิการสังคม เพื่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะ และความต้องการของประชาชน ความเสมอภาค และความโปร่งใสในการให้บริการ ทั้งนี้ถึงแม้ว่า ผู้สูงอายุจะเป็นวัยที่มีความต้องการแตกต่างจากวัยอื่น ๆ แต่ผู้สูงอายุก็เป็นส่วนหนึ่งของสังคม จึงมีสิทธิได้รับบริการจากสวัสดิการจากสังคม (ศุภวจิ ภาษิตานนท์, 2560)

ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการให้บริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี และได้ทำการศึกษาเพื่อตระหนักถึงความต้องการของผู้สูงอายุในพื้นที่อย่างละเอียด ผู้สูงอายุมิมีบทบาทที่สำคัญต่อสังคม และจำนวนประชากรผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทำให้การศึกษาความต้องการสวัสดิการสังคมเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุ ข้อมูลและข้อเท็จจริงที่ได้จากการศึกษา จะนำไปใช้ในการพัฒนาแนวทางการจัดสวัสดิการในเขตพื้นที่ศึกษา และสามารถนำไปใช้ในการกำหนดนโยบายและแผนงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการให้บริการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาความต้องการของผู้สูงอายุที่มีต่อสวัสดิการสังคมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อศึกษาแนวทางการจัดสวัสดิการสังคมตามความต้องการของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในงานวิจัยนี้มีทั้งหมด 24 คน ประกอบด้วยกลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ได้แก่ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่จากองค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก จำนวน 3 คน เจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมและสวัสดิการ จำนวน 1 คน และตัวแทนผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก จำนวน 20 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) แบบกึ่งโครงสร้าง ซึ่งผู้วิจัยได้จัดเตรียมคำถามที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและความต้องการของผู้สูงอายุ โดยการใช้การจดบันทึกและการสังเกตการณ์ในระหว่างการเก็บข้อมูลในพื้นที่เพื่อเพิ่มความแม่นยำและความลึกซึ้งของข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยการใช้การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญตามที่กำหนดไว้ พร้อมทั้งจดบันทึกและขออนุญาตบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์ หากมีข้อสงสัยหรือข้อมูลไม่ชัดเจน ผู้วิจัยจะดำเนินการสอบถามเพิ่มเติมทางโทรศัพท์ การเก็บข้อมูล

ดำเนินการระหว่างเดือนตุลาคมถึงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2567 นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสารวิชาการ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย และแหล่งข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้ประกอบการวิจัยอย่างครอบคลุม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาผสมผสานกับข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร โดยตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของข้อมูลที่รวบรวมได้ ทั้งจากบันทึกการสัมภาษณ์ในประเด็นสำคัญของผู้ให้ข้อมูล และจากแหล่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง จากนั้นจึงสรุปข้อค้นพบที่ได้โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. การให้บริการด้านสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า เป็นไปตามนโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและคณะผู้บริหาร ภายใต้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 ตามมาตรา 66 ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบล ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และมาตรา 67 (6) ส่งเสริมพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ รวมถึงพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 30 กำหนดให้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจการให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะ ต้องคำนึงถึงคุณภาพในการให้บริการที่ประชาชนจะได้รับ โดยให้เป็นไปตามความพร้อม ความจำเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองศกได้ให้บริการ ดังนี้

1.1 ด้านการแพทย์และสาธารณสุข ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สำหรับกองทุนหลักประกันสุขภาพองค์การบริหารส่วนตำบลคลองศกได้ตั้งงบประมาณส่วนหนึ่งเพื่อไว้สำหรับสนับสนุนหน่วยงานต่าง ๆ ในการดูแลด้านสุขภาพให้แก่ผู้สูงอายุ โดยมีเจ้าหน้าที่เข้าไปช่วยให้คำแนะนำในเรื่องของการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ ให้ความรู้เรื่องการอยู่การกิน ซึ่งสอดคล้องกับผู้ให้สัมภาษณ์ที่กล่าวว่า “ในการดูแลด้านสุขภาพให้แก่ผู้สูงอายุทุกกลุ่มไม่ว่าจะเป็นกลุ่มผู้สูงอายุทั่วไป ผู้สูงอายุที่ป่วยเป็นโรคเรื้อรัง ผู้สูงอายุที่ป่วยติดบ้านติดเตียง จัดให้มีอาสาสมัครบริบาลท้องถิ่นของตำบลคลองศก เพื่อดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง” (เจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมและสวัสดิการ, 21 ตุลาคม 2567)

1.2. ด้านการศึกษาผู้สูงอายุ ได้มีการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุในพื้นที่ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้เรียนรู้ฝึกทักษะและทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีหน่วยงานในพื้นที่เข้ามาฝึกสอนทักษะต่าง ๆ และการศึกษาดูงานนอกพื้นที่ เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุ ได้นำองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับผู้ให้สัมภาษณ์ที่กล่าวว่า “ในส่วนของด้านการศึกษาจัดให้มีโรงเรียนผู้สูงอายุ กลุ่มฝึกอาชีพซึ่งได้มีหน่วยงานของ กศน. เข้ามาฝึกสอนทำให้ผู้สูงอายุได้พบปะพูดคุยกันมากขึ้น และยังเป็นการผ่อนคลายความเครียดให้กับผู้สูงอายุ รวมทั้งช่วยให้ผู้สูงอายุใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ผู้สูงอายุบางท่านนำวิชาความรู้ที่ได้ไปใช้ในการหารายได้เสริมเพิ่มอีกทางหนึ่ง และจะได้ลดภาระค่าใช้จ่ายของลูกหลานที่บ้าน ” (ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก, 17 ตุลาคม 2567)

1.3. ด้านการประกอบอาชีพ ได้มีการจัดกิจกรรมฝึกอบรมอาชีพให้กับผู้สูงอายุ สามารถนำไปประกอบอาชีพสร้างรายได้เป็นการฝึกทักษะในการเรียนรู้ในการประกอบอาชีพลดปัญหาความเครียดในผู้สูงอายุ และสามารถนำไปพัฒนาประยุกต์ใช้กับอาชีพหลักได้อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผู้ให้สัมภาษณ์ที่กล่าวว่า “องค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก ได้เล็งเห็นว่า ท้องถิ่นเป็นฐานหลักของสังคม แนวคิดการพัฒนาระดับชุมชนและท้องถิ่นให้เข้มแข็ง น่าอยู่ ปลอดภัย มีพัฒนาการพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ทั้งด้านสังคม การศึกษา วัฒนธรรม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม จะส่งผลให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี จึงจะจัดทำโครงการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพของชุมชนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเป็นประจำทุกปี โดยกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่ว่างงานและต้องการมาพบปะกับกลุ่มคนวัยเดียวกัน ซึ่งผู้สูงอายุหลายคนนำไปต่อยอดจนกลายเป็นอาชีพที่หารายได้ให้แก่ตนเองได้” (เจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมและสวัสดิการ, 21 ตุลาคม 2567)

1.4. ด้านเบี้ยยังชีพ ได้ดำเนินการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพเข้าบัญชีผู้สูงอายุเป็นประจำทุกเดือนตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากภาครัฐ โดยการเปิดให้มีการลงทะเบียนเพื่อขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นประจำทุกเดือน ซึ่งผู้สูงอายุบางรายไม่สามารถมาลงทะเบียนรับบริการได้ และบางรายก็ไม่ทราบสิทธิของตนเองในการรับเบี้ยยังชีพ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองศกได้มีการสำรวจลงพื้นที่และประชาสัมพันธ์แจ้งสิทธิในการรับเบี้ยยังชีพโดยทั่วถึงกัน ซึ่งสอดคล้องกับผู้ให้สัมภาษณ์ที่กล่าวว่า “อบต. ได้เปิดให้มีการรับลงทะเบียน เพื่อขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเป็นประจำทุกปี เมื่อรับลงทะเบียนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็จะบันทึกข้อมูลลงในระบบสารสนเทศฯ เพื่อให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเตรียมความพร้อมในการดำเนินการเบิกจ่ายงบประมาณ ผ่านระบบการโอนของกรมบัญชีกลาง ซึ่งผู้สูงอายุที่มีสิทธิรับเบี้ยยังชีพจะได้รับการโอนเงินทุกเดือน ” (เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก, 18 ตุลาคม 2567)

2. ความต้องการของผู้สูงอายุที่มีต่อสวัสดิการสังคมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก มีการจัดสวัสดิการสังคมดังต่อไปนี้

2.1 ด้านการแพทย์และสาธารณสุข โดยมีความต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก จัดให้มีเจ้าหน้าที่มาดูแลและให้คำแนะนำในเรื่องการดูแลสุขภาพที่บ้าน เนื่องจากผู้สูงอายุบางรายป่วยติดเตียงไม่สามารถเดินทางมารับการรักษาสุขภาพที่โรงพยาบาลด้วยตัวเองได้ รวมถึงการดูแลสุขภาพด้านโภชนาการ ซึ่งสอดคล้องกับผู้ให้สัมภาษณ์ที่กล่าวว่า “อยากให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาดูแล และนำยามาให้ที่บ้านและตรวจสุขภาพถึงที่บ้านอยู่บ่อย ๆ แนะนำวิธีการรับประทานอาหารให้เหมาะสมกับวัยผู้สูงอายุ และฝึกให้ผู้สูงอายุออกกำลังกาย” (ผู้สูงอายุ, 14 ตุลาคม 2567)

2.2 ด้านการศึกษา ผู้สูงอายุมีความต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก จัดให้โรงเรียนผู้สูงอายุมีการฝึกอบรม เพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจนเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุ และเพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังนี้ “ผมต้องการให้โรงเรียนผู้สูงอายุได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และเชิญวิทยากรที่มีความรู้หลากหลายด้านมาให้ความรู้กับนักเรียนผู้สูงอายุ เพราะจะช่วยให้ผู้สูงอายุใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และลดภาวะติดบ้านติดเตียง” (ผู้สูงอายุ, 12 ตุลาคม 2567)

2.3 ด้านเกษตรกรรมและการประกอบอาชีพ ผู้สูงอายุมีความต้องการเงินทุนเมล็ดพันธุ์พืชในการเพาะปลูกทำการเกษตรประกอบอาชีพสร้างรายได้เสริม เพื่อลดต้นทุนในการผลิต และต้องการให้จัดอบรมโดยให้ผู้เชี่ยวชาญและมีความรู้มาให้คำแนะนำในการทำการเกษตรประกอบอาชีพสร้างรายได้เสริม ตลอดจน การดำเนินการด้านเบี้ยยังชีพและค่าครองชีพเพื่อให้ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมทั้ง การเปิดช่องทางการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์เพื่อให้ผู้สูงอายุมีรายได้เพิ่มขึ้น ดังข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ ดังนี้ “ต้องการให้ช่วยเหลือเงินทุนสนับสนุนเงินทุน และการฝึกอาชีพโดยการนำภูมิปัญญาชาวบ้านมาช่วยสอนกันเอง หรือมาแลกเปลี่ยนความรู้ ซึ่งกันและกันในด้านประกอบอาชีพแต่ละด้าน ซึ่งอาจจะนำมาต่อยอดสอนให้กับเยาวชน เรียกว่า การถ่ายทอดภูมิปัญญาสู่ลูกหลาน และได้สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเด็กและผู้สูงอายุ ช่วยลดช่องว่างระหว่างวัยได้” (ผู้สูงอายุ, 12 ตุลาคม 2567)

2.4 ด้านเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุในพื้นที่ที่มีความต้องการให้มีการเพิ่มเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้มากขึ้น เนื่องจากค่าครองชีพเพิ่มสูงขึ้นในปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับผู้ให้สัมภาษณ์ที่กล่าวว่า “ปัจจุบันค่าครองชีพเริ่มสูงขึ้น แต่เบี้ยยังชีพยังคงเท่าเดิม ต้องการให้เพิ่มเงินอีก เพราะจะได้บรรเทาภาระค่าใช้จ่ายลงบ้าง แต่ยั้งดีที่มีลูก ๆ คอยช่วยเหลือ จึงไม่มีความยากลำบากในส่วนนี้” (ผู้สูงอายุ, 10 ตุลาคม 2567)

3. แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมตามความต้องการของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ผู้สูงอายุมีความต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก มีการจัดสวัสดิการสังคมดังต่อไปนี้

3.1 ด้านการแพทย์และสาธารณสุข ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ในส่วนกองทุนหลักประกันสุขภาพได้ตั้งงบประมาณส่วนหนึ่ง เพื่อไว้

สำหรับสนับสนุน ให้แก่ กลุ่ม องค์กร และหน่วยงานต่าง ๆ ในการดูแลด้านสุขภาพให้แก่ผู้สูงอายุ เจ้าหน้าที่ที่นักรับบาลท้องถิ่นเข้าไปช่วยให้คำแนะนำในเรื่องของการดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุให้มีความรู้เรื่องการอยู่การกิน สนับสนุนงบประมาณของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ให้เจ้าหน้าที่เข้าไปเยี่ยมถึงบ้าน ขอสมทบงบประมาณเพิ่มเติมจากงบประมาณที่ได้รับจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ศึกษาข้อระเบียบและข้อบังคับ จัดส่งให้เจ้าหน้าที่ไปศึกษาเพื่อเพิ่มเติมความรู้

3.2 ด้านการศึกษา ประชาสัมพันธ์โรงเรียนผู้สูงอายุในพื้นที่ เพื่อให้ผู้สูงอายุได้เรียนรู้ ฝึกฝน ทักษะและทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้เห็นคุณค่าและความสำคัญของตนเอง จัดให้หน่วยงานในพื้นที่เข้ามาฝึกสอนทักษะในด้านต่าง ๆ จัดกิจกรรมไปศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุ ศึกษาจากสถานที่จริงของเทศบาลหรือองค์การบริหารส่วนตำบลอื่น ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ

3.3 ด้านการประกอบอาชีพ จัดกิจกรรมฝึกอบรมอาชีพในด้านต่าง ๆ ตามความถนัดของผู้สูงอายุ เพื่อนำไปประกอบอาชีพสร้างรายได้ให้กับครอบครัว และเป็นการฝึกฝีมือลดปัญหาความเครียดในผู้สูงอายุ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับอาชีพหลัก องค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก จัดให้มีรถรับ-ส่ง เพื่อบริการให้ผู้สูงอายุได้เข้าร่วมทำกิจกรรมร่วมกัน

3.4 ด้านเบี้ยยังชีพ เปิดให้มีการลงทะเบียนเพื่อขอรับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุในทุก ๆ เดือน องค์การบริหารส่วนตำบลคลองศกลงพื้นที่สำรวจในแต่ละหมู่บ้าน และประชาสัมพันธ์แจ้งสิทธิในการรับเบี้ยยังชีพโดยทั่วถึงกัน

ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองศกได้ดำเนินการสร้างภาคีเครือข่ายร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในพื้นที่ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ความช่วยเหลือกลุ่มผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เนื่องจากจำนวนผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในอนาคตความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่จึงมีความจำเป็น เพื่อพัฒนาการจัดบริการสวัสดิการสังคมให้เหมาะสมและครอบคลุมสำหรับผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่องความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลดังนี้

ผลการวิจัยความต้องการบริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้ง 4 ด้าน เป็นไปตามนโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และคณะผู้บริหาร และจะต้องดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติสภาพาบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 ตามมาตรา 66 ได้บัญญัติไว้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการพัฒนาตำบล ด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และมาตรา 67 (6) ส่งเสริมพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ รวมถึงพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พ.ศ. 2542 มาตรา 30 กำหนดให้ดำเนินการถ่ายโอนภารกิจการให้บริการสาธารณะที่รัฐดำเนินการอยู่ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานหลักในการ จัดทำบริการสาธารณะสอดคล้องกับกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2567) ได้กำหนดขอบเขตงานสวัสดิการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในสังคมให้ มีความเป็นอยู่ที่ดี คือ การมีสุขภาพอนามัยที่ดี การมีการศึกษาที่ดี การมีที่อยู่อาศัย การมีงานทำ การมีความมั่นคงทางรายได้ นันทนาการ และการบริการสังคมทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการ บริการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ได้แก่

1. ด้านการแพทย์และสาธารณสุข องค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก ได้จัดสรรงบประมาณบางส่วน เพื่อสนับสนุนให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ในการดูแลสุขภาพแก่ผู้สูงอายุ โดยมีเจ้าหน้าที่ ให้คำปรึกษา และคำแนะนำ ในการดูแลสุขภาพ นอกจากนั้น ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ สรายุทธ เสี่ยม (2561) ได้กล่าวว่า อิทธิพลของปัจจัยการให้บริการทางการแพทย์และสาธารณสุข 4 ด้าน ได้แก่ สิ่งอำนวยความสะดวก กระบวนการขั้นตอนการให้บริการ เจ้าหน้าที่บุคลากร ผู้ให้บริการ และช่องทางการให้บริการสูงขึ้นทำให้คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุสูงขึ้น สวัสดิการด้าน การแพทย์ ยังมีผู้สูงอายุบางรายป่วยติดเตียงไม่สามารถเดินทาง แนวทางการจัดสวัสดิการได้มีการ จัดให้เจ้าหน้าที่ เข้าไปดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน

2. ด้านการศึกษา มีโรงเรียนผู้สูงอายุเพื่อให้เรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมี หน่วยงานในพื้นที่เข้ามาฝึกสอนทักษะต่าง ๆ รวมทั้ง มีการศึกษาดูงานนอกพื้นที่ เพื่อนำมา ประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเป็นการส่งเสริมในด้านความสัมพันธ์ทางสังคมของ ผู้สูงอายุมีความสัมพันธ์ ที่ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี (ERG Theory: Existence Relatedness Growth Theory) ของ Clayton Alderfer อันเดอร์เฟอร์ (อ้างใน พรพิมล คงฉิม, 2554) ในส่วนของ ความต้องการมีความ สัมพันธ์ทางสังคม (R: Relatedness Needs) คือ การปฏิสัมพันธ์กันในสังคม ที่เกี่ยวกับอารมณ์ ความรัก เพื่อนร่วมงาน การเคารพนับถือ การยอมรับจากคนรอบตัว แนวทางการ จัดสวัสดิการสังคมองค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก ได้ประชาสัมพันธ์เชิญชวนให้ผู้สูงอายุผู้ที่สนใจ เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว

3. ด้านการประกอบอาชีพ ได้มีการจัดกิจกรรมฝึกอบรมอาชีพให้กับผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุ สามารถนำไปประกอบอาชีพสร้างรายได้เป็นการฝึกทักษะในการเรียนรู้ในการประกอบอาชีพ และ ช่วยลดปัญหาความเครียดในผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุในช่วง 80-90 ปี บางรายป่วยติดเตียงไม่สามารถ เดินทางมาเข้าร่วมกิจกรรมได้ แนวทางการจัดสวัสดิการองค์การบริหารส่วนตำบลคลองศกได้มีการ สนับสนุนงบประมาณจัดรถรับ-ส่ง เพื่อบริการให้ผู้สูงอายุได้เข้าร่วมทำกิจกรรมร่วมกันมากขึ้น

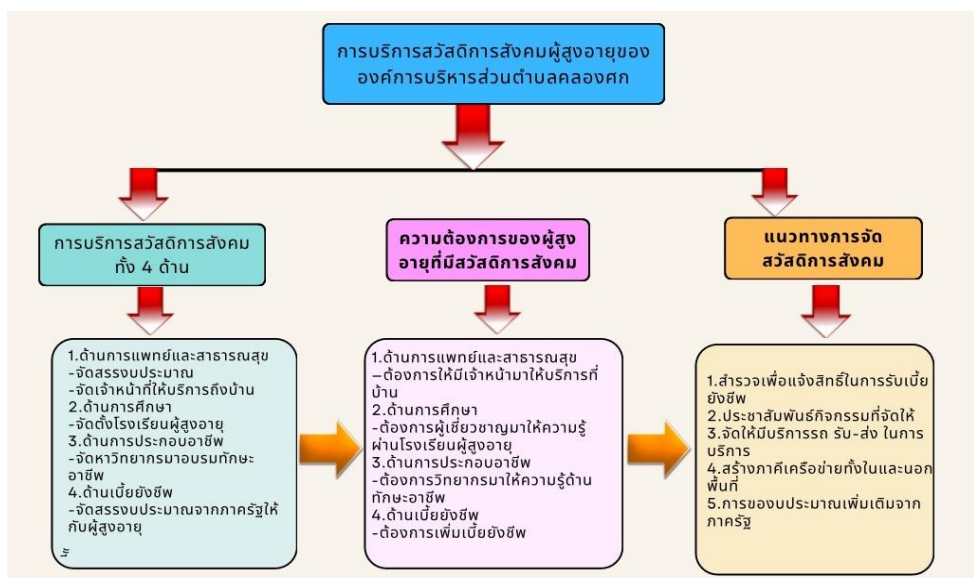
4. ด้านเบี้ยยังชีพ ได้ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพที่ได้รับการจัดสรรจากภาครัฐทุก ๆ เดือน ซึ่งผู้สูงอายุมีความต้องการเพิ่มเบี้ยยังชีพเพิ่มขึ้นจากเดิม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ รุจิราพร ศรีพิทยากร (2555) ได้วิจัย เรื่อง แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์การ บริการส่วนตำบลบึงใหม่ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ผลการศึกษาพบว่า สภาพการจัด

สวัสดิการสังคมผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นการได้รับเบี้ยยังชีพ แต่ผู้สูงอายุบางรายไม่สามารถมาลงทะเบียนได้ และไม่ทราบสิทธิของตนเอง แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมองค์การบริหารส่วนตำบลคลองศกได้มีการจัดทำสำรวจ และประชาสัมพันธ์แจ้งสิทธิในการรับเบี้ยยังชีพโดยทั่วถึงกัน

นอกจากนี้ ผู้สูงอายุยังมีความต้องการด้านความรู้เกี่ยวกับการเกษตร เช่น การทำปุ๋ยคอก รวมถึงต้องการเงินทุนและเมล็ดพันธุ์สำหรับการเพาะปลูก เพื่อลดต้นทุนในกระบวนการผลิตทางการเกษตร อีกทั้ง ยังมีความต้องการด้านสุขภาพและโภชนาการ โดยเฉพาะการให้เจ้าหน้าที่เข้ามาดูแลสุขภาพที่บ้าน พร้อมให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพที่เหมาะสม ความต้องการเหล่านี้สอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow, 1970 อ้างถึงใน รุ่งสรรค์ ฤทธิ์ผาด, 2550) ซึ่งระบุถึง ความต้องการด้านความมั่นคงและปลอดภัย (Safety Needs) อันเป็นความต้องการที่เกิดขึ้นหลังจากที่ความต้องการทางร่างกายได้รับการตอบสนองแล้ว โดยครอบคลุมถึงความมั่นคงในชีวิต สุขภาพและความเป็นอยู่ นอกจากนี้ ผู้สูงอายุบางรายที่มีข้อจำกัดในการเดินทางไปพบแพทย์ ยังต้องการระบบช่วยเหลือและการดูแลที่บ้านอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้รับการดูแลสุขภาพที่เหมาะสมและเพียงพอ

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยเรื่อง ความต้องการบริการด้านสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก อำเภอพนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้สร้างองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุในพื้นที่ โดยครอบคลุมบริการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ การแพทย์และสาธารณสุข การประกอบอาชีพ และเบี้ยยังชีพ รวมถึงความต้องการเฉพาะของผู้สูงอายุ และแนวทางในการพัฒนาสวัสดิการที่ตอบสนองต่อความต้องการเหล่านั้น

ภาพ 1 แผนภาพการบริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก

1. บริการสวัสดิการสังคมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการแพทย์และสาธารณสุขได้จัดสรรงบประมาณเพื่อดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ รวมถึงบริการดูแลสุขภาพที่บ้านโดยเจ้าหน้าที่ 2) ด้านการศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านโรงเรียนผู้สูงอายุ และการทัศนศึกษานอกพื้นที่ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง 3) ด้านการประกอบอาชีพ มีการฝึกอบรมทักษะจากหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อช่วยผู้สูงอายุสร้างรายได้เสริม 4) ด้านเบี้ยยังชีพ จัดสรรงบประมาณเบี้ยยังชีพตามนโยบายของภาครัฐ และดำเนินการจ่ายเงินให้แก่ผู้สูงอายุ

2. ความต้องการของผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุมีความต้องการให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลและให้คำปรึกษาที่บ้าน พร้อมทั้งผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้ผ่านโรงเรียนผู้สูงอายุในเรื่องการเกษตรและการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้เสริมรวมถึงต้องการเพิ่มเบี้ยยังชีพ

3. แนวทางการพัฒนาสวัสดิการสังคม ได้มีการจัดทำสำรวจเพื่อแจ้งสิทธิในการรับเบี้ยยังชีพ และประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ นอกจากนี้ ยังได้จัดบริการรถรับ-ส่งสำหรับการเดินทางไปรับบริการต่าง ๆ เพื่อความสะดวกของผู้สูงอายุ รวมถึงการสร้างภาคีเครือข่ายทั้งในและนอกพื้นที่เพื่อสนับสนุนการพัฒนาสวัสดิการ และให้คำแนะนำด้านสุขภาพและโภชนาการ รวมถึงการจัดการอาหารที่เหมาะสมกับความต้องการของผู้สูงอายุ

องค์ความรู้จากการวิจัยนี้ ไม่เพียงช่วยให้ผู้สูงอายุได้รับบริการที่เหมาะสมและครอบคลุม แต่ยังส่งเสริมความเข้าใจและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุ รวมถึงเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาสวัสดิการที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้สูงอายุ สามารถใช้เสนอหน่วยงานของรัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อปรับปรุงนโยบายและการดำเนินงานให้ตอบโจทย์ผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยสรุปตามวัตถุประสงค์ของวิจัยดังนี้ การให้บริการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลคลองศกมีการให้บริการด้านสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการแพทย์และสาธารณสุข ได้สนับสนุนจัดสรรงบประมาณในการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ รวมไปถึงการให้บริการจากเจ้าหน้าที่ถึงบ้าน ด้านการศึกษาจัดให้ผู้สูงอายุได้เรียนรู้ทำกิจกรรมร่วมกันโดยผ่านโรงเรียนผู้สูงอายุ และจัดให้มีการทัศนศึกษาศึกษานอกพื้นที่ ด้านการประกอบอาชีพ มีการฝึกทักษะด้านการประกอบอาชีพโดยหน่วยงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในพื้นที่ เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถนำมาประกอบเป็นอาชีพมีรายได้เสริม ด้านเบี้ยยังชีพ ได้จัดสรรงบประมาณที่ได้รับจากภาครัฐ และดำเนินการจ่ายแก่ผู้สูงอายุ 2) ความต้องการของผู้สูงอายุที่มีต่อสวัสดิการสังคมต้องการให้มีเจ้าหน้าที่เข้ามาดูแลและคอยให้คำปรึกษาที่บ้านต้องการให้ผู้เชี่ยวชาญเข้ามาให้ความรู้ผ่านโรงเรียนผู้สูงอายุ แนะนำในการทำเกษตรประกอบอาชีพสร้างรายได้เสริมและต้องการให้เพิ่มเบี้ยยังชีพ และ 3) แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมตามความต้องการของผู้สูงอายุ มีการดำเนินการสำรวจ

เพื่อแจ้งสิทธิในการรับเบี้ยยังชีพ และประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมที่จะจัดขึ้น จัดให้มีรถรับ-ส่ง ในการเดินทางไปรับบริการต่าง ๆ รวมไปถึงสร้างภาคีเครือข่ายในการให้บริการสวัสดิการสังคม สำหรับผู้สูงอายุ และการให้คำแนะนำในการดูแลสุขภาพเกี่ยวกับอาหารและโภชนาการสำหรับผู้สูงอายุ ดังผลการศึกษาจากการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ทั้งเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และข้อเสนอแนะการศึกษาครั้งต่อไปในอนาคต ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 องค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก และหน่วยงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ควรทำงานร่วมกันในการให้บริการสวัสดิการสังคมที่ตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุในทุกด้าน ได้แก่ ด้านการแพทย์และสาธารณสุข จัดบริการสุขภาพเชิงลึก โดยการจัดทีมแพทย์ พยาบาล หรืออาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) เพื่อตรวจสุขภาพที่บ้าน ด้านการศึกษา ส่งเสริมการศึกษาภายในครอบครัว โดยสนับสนุนให้ลูกหลานมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างรุ่น ด้านการประกอบอาชีพ สนับสนุนเงินทุนหรืออุปกรณ์การทำอาชีพ โดยการให้เงินกู้ดอกเบี้ยต่ำหรือจัดหาอุปกรณ์ที่ช่วยในการประกอบอาชีพ และด้านเบี้ยยังชีพ เพิ่มการเข้าถึงข้อมูลโดยการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์หรือจัดเจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ

1.2 องค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก ควรจัดสรรงบประมาณสำหรับบริการรับ-ส่ง ผู้สูงอายุ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางไปรับบริการด้านสุขภาพที่โรงพยาบาล หรือการดูแลอื่น ๆ ที่ผู้สูงอายุจำเป็นต้องได้รับ

1.3 องค์การบริหารส่วนตำบลคลองศกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการจัดการฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้และทักษะในการดูแลผู้สูงอายุในหลายด้าน ได้แก่ ด้านการแพทย์และสาธารณสุข ส่งเสริมการดูแลสุขภาพจิต การให้คำปรึกษา สร้างแรงจูงใจ และพัฒนาทักษะการสื่อสารกับผู้สูงอายุ ด้านการศึกษา ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการสร้างศูนย์เรียนรู้หรือกิจกรรมเสริมความรู้ในชุมชน ด้านการประกอบอาชีพ จัดการอบรมอาชีพที่เหมาะสมและไม่หนักเกินไป เช่น การปลูกผักปลอดสาร หรือการแปรรูปอาหาร และด้านเบี้ยยังชีพ ให้ข้อมูลแก่ผู้สูงอายุ และครอบครัวเกี่ยวกับการรับเบี้ยยังชีพหรือสิทธิประโยชน์จากรัฐ

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

2.1 ควรศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อพฤติกรรมดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี เนื่องจากยังพบว่ามีผู้สูงอายุที่ยังไม่สมบูรณ์และต้องการการพัฒนาเพิ่มเติม

2.2 ควรศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก อำเภอนม จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยเน้นการศึกษาคุณภาพชีวิตในแต่ละช่วงวัยของผู้สูงอายุ ซึ่งมีความแตกต่างกันในด้านความต้องการและการดูแล

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อพัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคลองศก อำเภอนม จังหวัด สุราษฎร์ธานี ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2567). *แผนปฏิบัติการราชการรายปี สำนักงาน ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประจำปีงบประมาณ 2567*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- ชูศักดิ์ ตันวงศ์เลิศ. (2557). *ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอนม จังหวัดกาญจนบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, กรุงเทพฯ.
- นันทนา อยู่สบาย. (2557). *ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในองค์การบริหารส่วนตำบล ศีระชะจะเข้ น้อย อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- รุจิราพร ศรีพิทยากร. (2555). *แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบล บุ่งใหม่ อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- ศุภวจิ ภาษิตานนท์. (2560). *การจัดสวัสดิการสังคมด้านสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุของกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาเขตบางแค*. (การค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- สมพล นวะกะ. (2555). *ความต้องการได้รับสวัสดิการของผู้สูงอายุในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล อ่าวลึกใต้ อำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์, พระนครศรีอยุธยา.
- สรายุทธ เสี่ยม และอนุวัฒน์ วิใจเงิน. (2561). *การบริหารการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุทางการแพทย์และสาธารณสุขในเขตเทศบาลตำบลเขาพระงาม อำเภอเมือง จังหวัดลพบุรี ประเทศไทย*. *วารสารสาธารณสุขมหาวิทยาลัยบูรพา*, 13(1), 88-99.
- Alderfer, Clayton P. (1976). *ERG Theory of Motivation Clayton Alderfer's revision of Abraham Maslow*. New York: Harper and Row.
- Maslow, A. (1970). *Human needs theory: Maslow's hierarchy of human needs*. In R.F.Craven & C. J. Hirnle (Eds.), *Fundamental of Nursing: Human Health and Function*. 3rd ed. Philadelphia: Lippincott.